

Sygn. akt III CZ 70/10

POSTANOWIENIE

Dnia 13 stycznia 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Iwona Koper (przewodniczący)

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz (sprawozdawca)

SSN Krzysztof Pietrzykowski

w sprawie z powództwa Stowarzyszenia D. w K.
przeciwko Caritas w K.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 13 stycznia 2011 r.,
zażalenia strony powodowej
na postanowienie Sądu Apelacyjnego
z dnia 11 sierpnia 2010 r.,

**oddala zażalenie i zasądza od powoda na rzecz pozwanego
1800 (jeden tysiąc osiemset) złotych tytułem kosztów
postępowania zażaleniowego.**

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 11 sierpnia 2010 r. Sąd Apelacyjny odrzucił skargę kasacyjną powoda Stowarzyszenia D. z siedzibą w K. wobec nieuiszczenia w terminie stosownej kwoty tytułem ¼ opłaty od skargi kasacyjnej, tj. opłaty w części, w jakiej wniosek o całkowite zwolnienie od opłaty od skargi został postanowieniem z dnia 5 lipca 2010 r. oddalony.

Powód zaskarżył powyższe postanowienie wnosząc o jego uchylenie, zbadanie zasadności postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 5 lipca 2010 r. i jego zmianę w części oddalającej wniosek o zwolnienie powoda od opłaty od skargi kasacyjnej poprzez zwolnienie również w tej części, zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego, zwolnienie od opłaty sądowej od zażalenia (mimo jego opłacenia w znakach opłaty sądowej – k. 552) oraz z tzw. „ostrożności procesowej” o przywrócenie uchybionego terminu do uiszczenia opłaty sądowej w oddalonej części. Zaskarżonemu postanowieniu zarzucił naruszenie art. 398⁶ § 2 k.p.c. w związku z art. 112 ust. 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t. j. Dz. U. z 2010 r., nr 90, poz. 594 z późn. zm.) zarówno poprzez jego błędną wykładnię, jak i niewłaściwe zastosowanie, polegające na przyjęciu, że rygor odrzucenia skargi kasacyjnej bez uprzedniego wezwania od usunięcia braku fiskalnego znajduje zastosowanie w sytuacji, gdy wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych, złożony przez stronę reprezentowaną przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego przed upływem terminu do opłacenia skargi kasacyjnej, został przez sąd częściowo uwzględniony. W odniesieniu do postanowienia z dnia 5 lipca 2010 r. zarzucił naruszenie art. 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, polegające na jego niewłaściwym zastosowaniu i w konsekwencji częściowym oddaleniu wniosku strony powodowej o zwolnienie od opłaty sądowej od skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, jeżeli pismo podlegające opłacie w wysokości stałej lub stosunkowej

obliczonej od wskazanej przez stronę wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia, zostało wniesione przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego i wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych złożony przed upływem terminu do opłacenia pisma został oddalony, tygodniowy termin do opłacenia pisma biegnie od dnia doręczenia stronie postanowienia, a gdy postanowienie zostało wydane na posiedzeniu jawnym - od dnia jego ogłoszenia. Nie znajduje zastosowania zasada uregulowana w ust. 2 powołanego przepisu, w myśl której przewodniczący wzywa stronę do opłacenia złożonego pisma, na podstawie art. 130 k.p.c., jeżeli wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych zgłoszony przed upływem terminu do opłacenia pisma został prawomocnie oddalony. Ustawodawca w art. 112 u.k.s.c. nie ogranicza zastosowania normy w nim wyrażonej od całkowitego albo częściowego oddalenia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych. Wobec braku zawężenia pojęcia oddalenia należy poprzez nie rozumieć oddalenie dokonane w jakikolwiek sposób, tj. zarówno całkowicie jak i częściowo. Powód w niniejszej sprawie został zwolniony od obowiązku uiszczenia opłaty od skargi kasacyjnej w $\frac{3}{4}$ części, a w pozostałym zakresie jego wniosek o zwolnienie od opłaty sądowej od skargi kasacyjnej został oddalony. Wobec częściowego oddalenia wniosku zobowiązany był do uiszczenia $\frac{1}{4}$ opłaty sądowej od skargi kasacyjnej w terminie tygodniowym od dnia doręczenia postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 5 lipca 2010 r., tj. od dnia 12 lipca 2010 r., czego nie dopełnił. Prowadzi to do wniosku, że Sąd Apelacyjny zasadnie odrzucił skargę kasacyjną z powodu jej nieopłacenia.

Odnosząc się do kwestionowanego przez powoda postanowienia w przedmiocie częściowej odmowy zwolnienia od kosztów sądowych należy zauważyć, że nie należy ono do postanowień, od których przysługuje zażalenie do Sądu Najwyższego (art. 394¹ k.p.c.; por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2009 r., II PZ 14/09, nie publ., z dnia 23 czerwca 2009 r., II PZ 3/09, z dnia 10 listopada 2005 r., sygn. akt V CZ 129/05, nie publ., wyrok TK z dnia 31 marca 2009 r., sygn. akt SK 19/08, Zbiór Urzędowy z 2009 r., nr 3A, poz. 29). Niemniej jednak istnieje, na mocy w art. 380 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c., możliwość poddania kontroli przez Sąd Najwyższy postanowienia w tym zakresie, o ile żalący taki wniosek zgłosi. Na podstawie art. 103 u.k.s.c. sąd może

przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie. Powód nie wykazał, że nie dysponuje dostatecznymi środkami na uiszczenie ¼ części opłaty sądowej od skargi kasacyjnej. Wysokość wykazanych przez niego kosztów jakie stale ponosi nie przewyższa jego dochodów. Na uwagę również zasługuje fakt – niezależnie od tego, że powód zgłosił wniosek o przywrócenie terminu do uiszczenia opłaty sądowej od skargi kasacyjnej w oddalonej części z tzw. „ostrożności procesowej” – iż popierając ten wniosek uiścił należną część opłaty sądowej od skargi kasacyjnej, co wykazał w zażaleniu (k. 564 i 566). Oznacza to, że mógł wygospodarować środki pieniężne w celu dokonania wpłaty tytułem części opłaty sądowej.

Wobec powyższego, na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.